

2. Ngapi, R. Congo-Kinshasa: Le 8 août 1960, Albert Kalonji proclame l'autonomie du Sud-Kasai. Le Potentiel. URL: <https://fr.allafrica.com/stories/200808150585.html>
3. Латенко В. Позиція США щодо Конголезької кризи у 1960 р. *Американська історія та політика: науковий журнал*. 2019. №7. С. 72–83.
4. Omasombo T. J. Kasai-Oriental : Un nœud gordien dans l'espace congolais (PDF). Provinces (in French). Tervuren: Musée royal de l'Afrique central. Tervuren, 2014. 457 p.
5. Мазов С. В. Холодная война в «сердце Африки». СССР и конголезский кризис, 1960-1964. Москва: Русский Фонд Содействия Образованию и Науке, 2015 г. 312 с.

В.В. Луцак

аспірант

ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»

ФІЛОСОФІЯ НОВОГО КУРСУ В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ГЕНРІ УОЛЛЕСА

У роботі пропонується аналіз поглядів Генрі Уоллеса на суть та значення Нового курсу для США. Визначено, що в розумінні Г. Уоллеса Новий курс – це не лише програма реформ для подолання економічної кризи, а й інструмент формування нової ціннісної структури американського суспільства.

Ключові слова: *Новий курс, США, економічна криза.*

Philosophy of the New Deal as Interpreted by Henry Wallace

The paper offers an analysis of Henry Wallace's views on the essence and significance of the New Deal for the United States. It is determined that, in the understanding of H. Wallace, the New Deal was not only a program of reforms to overcome the economic crisis, but also an instrument for the formation of a new value structure of American society.

Key words: *New deal, USA, economic crisis.*

Новий курс, започаткований та введений у дію адміністрацією Рузвельта як програма антикризових реформ, був і залишається предметом дослідження вчених з різних країн. У багатьох сферах життя американського суспільства Новий курс став «точкою неповернення»,

та заклав підвалини образу США у світі, який ми знаємо сьогодні. Здебільшого члени кабінету та сам президент Рузвельт розглядали його виключно в контексті подолання економічної кризи. Одним із небагатьох політиків, хто вбачав у Новому курсі щось принципово більше ніж панацею від Великої депресії, був міністр сільського господарства Генрі Уоллес.

Вихований у фермерській сім'ї Уоллесів, майбутній міністр спостерігав за трансформацією аграрної Америки в Америку індустріальну. Він був переконаний у тому, що разом із соціально-економічними змінами мають прийти зміни морально-ціннісного характеру як їх підґрунтя. Дане переконання мало подальший вплив на його погляди та риторику в період політичної кар'єри.

Г.Уоллес як міністр сільського господарства США (1933–1940 рр.) зробив вагомий внесок у реалізацію програм Нового курсу в аграрній та гуманітарній сферах, що є предметом окремого дослідження. Для нашої розвідки важливим є те, що, крім усього іншого, він багато зусиль присвятив інтерпретації мети та завдань Нового курсу для широкого загалу. На відміну від президента Рузвельта, який особливо не заглиблювався в ідеологію реформ, міністр Уоллес за вісім років в уряді надав Новому курсові морально-релігійного характеру. Своїми численними виступами, промовами та публікаціями він, за словами дослідників Шапсмаєрів, заробив собі репутацію філософа Нового курсу [1].

Міністр Уоллес розділяв Америку до Нового курсу та Америку часів Нового курсу. Він наголошував, що «попередній розвиток Сполучених Штатів був заснований на матеріальній доктрині, яка включала соціальний дарвінізм, твердий індивідуалізм та конкуренцію». Вона призвела до величі США, піком якої стали 1920-х рр., та до економічної кризи в 1930-х рр. Уоллес розглядав Велику депресію як фізичний вияв краху старого морального порядку. Він вважав, що духовне відновлення нації є таким само важливим, як і соціально-економічне. Формування нового світогляду було, на думку Уоллеса, необхідним фактором для усвідомленого та мотивованого впровадження реформ Нового курсу [4, с. 17–36].

Будучи глибоко релігійною та водночас прогресивною людиною, Уоллес мав переконання, що християнська релігія повинна бути еластичною та йти в ногу з часом, бути актуальною для сучасних людей в

їх переоцінці духовних та культурних цінностей. Тому реформатори, на його думку, мали використати роль релігії в «переробці людських сердець», щоб суспільство було сприйнятливим до нового стилю життя, викликаного соціально-економічними зрушеннями у ХХ ст. [3, с. 165–167].

Продовжуючи релігійний напрямок мислення Уоллеса, слід зазначити, що він вбачав у Новому курсі початок утопії [1, с. 253]. Уоллес вважав, що ідея соціальної справедливості взята напряму з Біблії. Пророки Старого Заповіту були першими, хто її проповідував. Але політичного вираження, на думку Уоллеса, вона набула лише тоді, коли було утворено Сполучені Штати Америки. Протягом багатьох років народ Сполучених Штатів самовіддано просувався вперед в практиці демократії, самоуправління, вільного підприємництва та досягненні соціальної справедливості. Уоллес стверджував, що якби свобода вимірялась стандартами харчування, освіти та самоуправління, то США просунулись у цьому далі всіх. Разом із тим, він наголошував, що остаточна свобода від потреб (ключова з чотирьох свобод проголошених президентом Рузвельтом. Три інші – свобода слова, свобода віросповідання та свобода від страху – В.В.) не була забезпечена ні у Сполучених Штатах, ні у будь-якій країні світу. Хоча, шляхом реалізації реформ Нового курсу Рузвельта, було зроблено суттєвий крок у досягненні цієї останньої для США «свободи» [2, с. 14–15]. Відповідно подальша риторика Уоллеса, про необхідність продовжувати реформи Нового курсу та зробити його інтернаціональним, означала остаточне забезпечення соціальної справедливості у США та поширенні її на решту світу.

У своїй книзі «Нові Кордони» Уоллес стверджував, що егоїстичні капіталісти, які виступали проти реформ належали до тієї категорії, що й Аль Капоне та Джон Діллінджер. Джон Діллінджер – американський банківський грабіжник, невловимий бандит середини 1930-х років. За час своєї кримінальної діяльності пограбував більше ніж 20 банків, скоював напади на поліцейські відділки і два рази втікав з в'язниці. За свої злочини був проголошений ворогом суспільства номер один. Ці злочини перетворили фондовий ринок в «спекулятивну божевільню». «Нові соціальні механізми, які впроваджуються Новим курсом дадуть можливість людським серцям влітати свої альтруїстичні імпульси в практичні дії», – писав він [3, с. 168–170]. Новий

кордон, на відміну від старого, повинні долати люди, які володітимуть якісно іншим переліком цінностей. Ці цінності мали прийти на зміну попереднім: співпраця замінить конкуренцію, альтруїзм подолає егоїзм, духовні цінності тріумфують над матеріальними.

У своїх зусиллях, спрямованих на зміну традиційної моралі та психологічних установок американців, Уоллес поставив перед собою явно нездійсненне завдання. Тим не менш, він наполегливо намагався зробити Новий курс програмою соціальних реформ, необхідних для того, щоб розпочати еру достатку та економічної гармонії. Подальший вибір Уоллеса як віце-президента засвідчив, що Рузвельт «поставив свою особисту печатку схвалення на інтерпретації Нового курсу Уоллесом» [1, с. 269].

Президент надавав Уоллесу широке поле для діяльності, особливо що стосується публічних виступів. Промови Уоллеса, сповнені оптимізму та релігійних символів, користувалися популярністю в американців. Можемо зробити припущення, що Уоллес був потрібний Рузвельту як людина, яка стояла вище політики та надавала практичним діям адміністрації Рузвельта сенсу, благородного та зрозумілого для усіх людей. Саме тому його часто називають філософом Нового курсу та пророком простих людей. Уоллес говорив те, що президент Рузвельт не міг сказати публічно, але з чим погоджувався.

Використані джерела та література:

1. Schapsmeier E., Schapsmeier F. Henry A. Wallace of Iowa: the Agrarian Years, 1910–1940. Ames: Iowa State University Press, 1968. 327 p.
2. Wallace H. The century of the common man. New York: Reynal&Hitchcock, 1943. 96 p.
3. Wallace H. New Frontiers. New York: Reynal&Hitchcock, 1934. 314 p.
4. Wallace H. Statesmanship and Religion. New York: Round Table Press, 1934. 139 p.